

Φιλίπ Μπαρμπώ

[Η βιβλιοθήκη μας]

Σε μια σχολή, κάπου στη Γαλλία, ένας δάσκαλος αναλαμβάνει μια τάξη με παιδιά που έχουν προβλήματα συμπεριφοράς. Ο δάσκαλος, ο Τυφλοπόντικας, όπως τον αποκαλούν τα παιδιά, αντιμετωπίζει πολλές δυσκολίες. Διαθέτει όμως ενθουσιασμό για τη δουλειά του και αγάπη για τα παιδιά. Έτσι, γίνεται αμέσως φίλος των μαθητών του, τους συμπαραστέκεται κι εκείνοι δεν τον απογοητεύουν. Ο Ξανθομπάμπουρας είναι ο αφηγητής του μυθιστορήματος *Ο Τυφλοπόντικας*, απ' όπου είναι παρμένο το κείμενο που ακολουθεί. Στο απόσπασμα που θα διαβάσετε, δάσκαλος και παιδιά μαζί δημιουργούν μια βιβλιοθήκη.*

Ο τυφλοπόντικας κατεβάζει κάθε λίγο και μια ιδέα, που μας ανησυχεί... στην αρχή μόνο.

Σήμερα, για παράδειγμα, μόλις μπήκαμε στην τάξη, έδωσε διαταγή:

— Αφήστε τις τσάντες σας κι ελάτε μαζί μου ως το αυτοκίνητό μου. Έχω κάτι δέματα να ξεφορτώσω και θέλω να με βοηθήσετε.

Τρέξαμε όλοι στο αυτοκίνητό του, ένα γκρι σαραβαλάκι, ντεσεβό. Ένα μεγάλο κομμάτι μοκέτα, δεμένο πάνω στη σχάρα, μας έβαλε σε περιέργεια. Ο δάσκαλος το έλυσε.

— Τι θα το κάνουμε αυτό, κύριε;

— Α! Α! Α! Έκπληξη! Θα σας το πω στην τάξη.

Κατέβασε το βαρύ ρολό και το έδωσε σε τέσσερις από μας. Οι άλλοι φορτώθηκαν τα δέματα που έβγαλε από το πορτμπαγκάζ και ξαναγυρίσαμε στην τάξη.

— Η μοκέτα για πού είναι, κύριε;

— Και τα δέματα τι έχουν μέσα;

— Γιατί τα φέρατε όλα αυτά, κύριε;

Άφησε να περάσουν μερικές στιγμές, όσο χρειαζόταν για να ηρεμήσουμε, και μετά μας εξήγησε:

— Ορισμένα πακέτα έχουν μικρά κομμάτια αφρολέξ· τα υπόλοιπα έχουν ύφασμα. Θα φτιάξουμε μαξιλαράκια. Θα στρώσουμε τη μοκέτα σε μια γωνιά της τάξης και πάνω θα βάλουμε τα μαξιλαράκια. Μετά θα βάψουμε τα χαρτόκουτα και θα τα στήσουμε γύρω γύρω, το ένα πάνω στο άλλο. Έτσι, θα έχουμε έτοιμη τη γωνιά-βιβλιοθήκη μας, όπου θα συγκεντρώσουμε βιβλία και... αναγνώστες.

Ο Ύπνος, που ταραζεται πάντα με τη λέξη «βιβλία» κι όλα τα βάσανα και την αϋπνία που φέρνουν, κοίταξε ανήσυχος το δάσκαλο.

— Βιβλία, κύριε; Γιατί βιβλία; Καλά δεν είναι στα ράφια τους;

Ο Τυφλοπόντικας χαμογέλασε:

* Τα κύρια ονόματα που υπάρχουν στο κείμενο, εκτός από αυτό του κυρίου Ζουλό, που είναι διευθυντής της σχολής, ανήκουν στους συμμαθητές του Ξανθομπάμπουρα. Τα ονόματα Ξανθομπάμπουρας, Ύπνος, Σουφλέ, Θυρωρός, Σπόρος είναι παρατσούκλια.

— Ηρέμησε, Κάρλος, δε μιλάω για σχολικά βιβλία, μα για βιβλία από αυτά που μαζεύει κανείς και φτιάχνει μια βιβλιοθήκη. Βιβλία που έχουν ωραίες ιστορίες κι είναι πολύ ευχάριστο να τα διαβάξεις.

Ο Ύπνος ξίνισε τα μούτρα του.

— Μην κάνεις σαν χαζός, Κάρλος, συνέχισε ο Τυφλοπόντικας και τον κοίταξε αυστηρά. Άκουσέ με: Έχουμε ένα βιβλίο, το δικό μας. Αν το χώσουμε σε ένα ράφι, θα το ξεχάσουμε. Αν θέλουμε να είναι πάντα ζωντανό κοντά μας και να το ξαναδιαβάσουμε, πρέπει να το βάλουμε σ' ένα ευχάριστο και πρακτικό μέρος, σε μια γωνιά-βιβλιοθήκη, ας πούμε. Όμως, ένα μόνο βιβλίο σε μια βιβλιοθήκη είναι πολύ λίγο, δε νομίζεις; Γι' αυτό, σήμερα τ' απόγευμα θα πάμε όλοι μαζί σε ένα βιβλιοπωλείο.

— Τι θα πάμε να κάνουμε στο βιβλιοπωλείο; ρώτησε η Νέλη.

— Τι κάνεις στο βιβλιοπωλείο; Αγοράζεις βιβλία, απάντησε ο Φαμπρίς.

— Ακριβώς! Θα πάμε ν' αγοράσουμε βιβλία. Ο κύριος Ζουλό μας διάθεσε ένα μικρό ποσό γι' αυτή τη δουλειά.

Εγώ είχα κατεβάσει το κεφάλι. Δε μου άρεσαν πολύ όλα αυτά. Ο δάσκαλος το πρόσεξε.

— Σε παρακαλώ, Φρανκ! Μην παίρνεις τέτοιο ύφος πριν δεις για τι ακριβώς πρόκειται. Θα πάμε ν' αγοράσουμε βιβλία, αλλά όχι ό,τι βιβλία να 'ναι. Αυτά που θα διαλέξουμε θα σου αρέσουν, θα τ' αγαπήσεις! Άλλωστε εσείς θα τα διαλέξετε, όχι εγώ.

Ο Ύπνος ανασήκωσε τους ώμους. Ο Τυφλοπόντικας συνέχισε:

— Όταν θα τα τακτοποιήσουμε στη βιβλιοθήκη μας, θα μπορούμε να τα χαζεύουμε, να τα ξεφυλλίζουμε, ίσως και να τα διαβάζουμε, καθισμένοι αναπαυτικά πάνω στα μαξιλάρια. Αν θέλετε, θα μπορείτε να τα παίρνετε και στο σπίτι σας.

Αυτή τη φορά, ο Ύπνος ξέσπασε σε γέλια.

— Γελάς, Κάρλος, γιατί αυτό σου φαίνεται αδιανόητο. Θα δεις όμως· θα σου συμβεί ό,τι συμβαίνει σε όλους. Όταν νιώσεις την πραγματική γλύκα των βιβλίων, των καλών βιβλίων, εκείνων που σε κάνουν να ονειρεύεσαι, να κλαις, να τραγουδάς ή να γελάς, δε θα μπορείς πια να ζεις χωρίς αυτά.

— Εγώ προτιμώ ένα καλό στιφάδο, δήλωσε ο Σουφλέ.

Κι οι υπόλοιποι, δεν τα βλέπαμε με καλό μάτι όλα αυτά.

Τον Τυφλοπόντικα τον συμπαθούσαμε. Δε θέλαμε να τον στενοχωρήσουμε, αλλά αυτή η ιστορία με τα βιβλία μάς φαινόταν σκέτη σαχλαμάρα. Εμάς, μόνο το δικό μας μας άρεσε... Επειδή δεν έμοιαζε με κανένα άλλο βιβλίο.

* * *

Τέλος πάντων! Θέλοντας και μη το κατάπιαμε κι αυτό και στρωθήκαμε στη δουλειά. Όλο το πρωινό δουλέψαμε με ρυθμό ρομπότ. Το στρώσιμο της μοκέτας ήταν εύκολη δουλειά· μας βγήκε όμως η ψυχή ώσπου να ράψουμε τα μαξιλάρια και να βάψουμε τα χαρτόκουτα.

Είχαμε μοιράσει μεταξύ μας τη δουλειά. Ο Χοσέ, η Θυρωρός, η Μυριέλ και

ο Φαμπρίς ανέλαβαν να ράψουν και να γεμίσουν τα μαξιλάρια. Ο Χοσέ είχε πολλή πλάκα. Περνούσε και ξαναπερνούσε τη βελόνα του, με μια προσοχή σαν την καλύτερη μοδιστρούλα. Για να σαλιώσει την κλωστή, έβγαζε ο άτιμος μια γλώσσα πιο μακριά κι από το χέρι του.

Οι άλλοι, ζωγραφίζαμε τα χαρτόκουτα που θα γίνονταν ράφια για τα βιβλία. Ο Τυφλοπόντικας πήγαινε από ομάδα σε ομάδα, έδινε συμβουλές και βοηθούσε όπου χρειαζόταν. Μόνο ο Ύπνος δε δέχτηκε να δουλέψει· έμεινε στο θρανίο του και κοιμόταν.

Όταν χτύπησε το κουδούνι για να σχολάσουμε, όλα ήταν έτοιμα. Δεν έμεινε παρά να τοποθετήσουμε το μοναδικό βιβλίο μας στη βιβλιοθήκη. Καθένας μας ήθελε να αναλάβει ο ίδιος αυτή τη δουλειά. Ο κλήρος έπεσε στο Σπόρο. Όταν είδαμε το βιβλίο μας ολομόναχο πάνω στο χαρτονένιο ράφι, ανάμεσα στα μαξιλάρια, όλοι σκεφτήκαμε πως έπρεπε να αγοράσουμε μερικούς συντρόφους.

μετάφραση: Σουλβάνα Ζερβακάκη

Ερωτήσεις - Δραστηριότητες:

1. Βρίσκετε σωστή την επιθυμία του δασκάλου να διαλέξουν τα παιδιά μόνα τους τα βιβλία; Γιατί;
2. Πώς κρίνετε τον δάσκαλο του κειμένου μας; Συγκρίνετέ τον με τον δάσκαλο του κειμένου *Ένα σακί μαλλιά* (σελ. 112-113).
3. Επισκεφτείτε ένα μεγάλο βιβλιοπωλείο ή μια βιβλιοθήκη. Σημειώστε τα βιβλία που θα θέλατε. Ύστερα φτιάξτε έναν κατάλογο αυτών και προτείνετε τα στον δάσκαλό σας, ώστε να ενεργήσει και να αποκτηθούν για τη βιβλιοθήκη του σχολείου σας.
4. Ο ποιητής Νικηφόρος Βρεττάκος έχει πει ότι «τα βιβλία είναι ένα ανοιχτό παράθυρο στον κόσμο». Τι εννοεί; Γράψτε ένα δικό σας κείμενο πάνω σ' αυτό και σχεδιάστε μια αφίσα με θέμα το βιβλίο.
5. Μπορείτε να χωριστείτε σε ομάδες και να βρείτε πληροφορίες για την ιστορία του βιβλίου και της τυπογραφίας, για το βιβλίο στους διάφορους λαούς ή για τον κύκλο του βιβλίου από τη συγγραφή μέχρι την ανάγνωση.

Φιλίπ Μπαρμπώ

(Philippe Barbeau, Μπλουά Γαλλίας 1952)

Είναι δάσκαλος. Εμπνέεται από την καθημερινότητα και οι ήρωές του είναι απλοί και ανοιχτόκαρδοι άνθρωποι. Πιστεύει ότι το σχολείο πρέπει να μαθαίνει στα παιδιά να δουλεύουν μέσα στη χαρά, στην εμπιστοσύνη και στον αλληλοσεβασμό, και ότι κάθε άνθρωπος αξίζει την προσοχή μας, γιατί κρύβει μέσα του τουλάχιστον ένα χάρισμα που μπορεί να βγει στην επιφάνεια. Όπως λέει χαρακτηριστικά, «οι καλά κρυμμένοι θησαυροί είναι συνήθως και οι ωραιότεροι».